

Arvoisat uudet ylioppilaat, riemu ylioppilaat ja timanttii ylioppilaat! Hyvä Rantasalmen lukion väki! Hyvät juhlavieraat!

Alussa olivat lukio, kone – ja ekaluokkalainen. Lukion piha oli autio, keskeltä melkein puuton alue, jonka kamarasta koulun päädyssä nousi yksittäinen kitukasvuinen käkkyrämänty, vahvakaarnainen ja tasalatvainen pieni vanhus. Ekaluokkalainen liikkui arastellen koulun tiloissa, pysähdellen, katsellen, tarkkaillen ja arvioiden. Hän otti kynän, tarkasti huolellisesti että näkijöitä ei ollut, ja kaivoi sitten sillä kolon pulpetin pintaan. Sellaisia koloja hän teki useaan kohtaan, mutta aikansa niitä tarkasteltuaan hän peitti ne huolellisesti purukumilla. --- Mahtoiko hän olla aarteentäpintäpuuhissa?

Ekaluokkalainen pysähtyi. Hän tiesi vanhastaan tämän paikan, niin kuin sen tiesivät muutamat muutkin ihmiset. Se oli niin tunnettu, että sillä oli nimikin. Nimen oli varmaan antanut joku leikkisä ihminen, sillä paikkaa sanottiin Rantasalmen lukioksi.

Ekaluokkalainen otti koneen ja koetteli sen näppäimistöä. Hän oli malttamaton ja olisi mielellään jo alkanut urakan.

Seuraavana elokuun aamuna ekaluokkalainen sitten saapui lukion nurkille työkaluineen. Hän asetti kannettavan pulpetille, rytkäytti ruumiinpainollaan koneen käyntiin, samalla kun suusta purkautuivat ähkäisyn sekaiset puoliääneen lausutut sanat:

- Ja to...os...ta se alkaa.

Melkoisen suuriin kiviin lukiolaisen voimat kyllä riittivät: äidinkieltä ja kirjallisuutta kahdeksasta kahteentoista opintojaksoa,

tai suomea toisena kielenä, ruotsia, englantia, valinnaista venäjää, matematiikkaa, biologiaa, maantiedettä, fysiikkaa, kemiaa, filosofiaa, psykologiaa, historiaa, yhteiskuntaoppia, uskontoa tai elämänsä katsomustietoa, terveystietoa, liikuntaa, musiikkia, kuvataidetta, opinto-ohjausta, temaattisia opintoja – eli tietokoneen ohjelmistojen käyttöä ja tapahtuman järjestämistä. Yhtä ja samaa oppiainetta saattoi olla näiden kolmen vuoden aikana vain yksittäinen opintojakso ja hurjimmillaan jopa kolmetoista.

Kun ponnistus kohosi katkeamispisteesseen, kun ruumiin jokainen säie värisi antaen viimeisenkin voimanrippeensä ja kun sitä vielä vähän tarvittiin lisää, niin jostakin ihmeellisestä salareservistä sitä vielä hitunen riitti. Niinpä toiset teistä huhkivat lisäksi studiotekniikassa, puhallinorkesterissa, soitinopinnoissa ja musiikkiteatterioopinnoissa – siis hakivat käytännön oppia näyttelijäntyöstä, laulusta ja tanssista tai musikaali-orkesterista – suorittivat hygieniapassin ja anniskelupassin, tekivät projektikurssin, osallistuivat kansainvälisyyskurssille (ja matkustivat Bulgariaan tai Viroon), toimivat tuutoreina uusille lukiolaisille sekä harjoittelivat yhteiskunnallista vaikuttamista mm. opiskelijakunnan hallituksessa.

Pienen tapailun ja hapuilun jälkeen alkoi uusi elämänjärjestys seikka seikalta vaikiintua tavallisiin arkielämän muotoihin. Niin soljui ekaluokkalaisen elämä, kunnes tuli kesä ja seuraava kehitysvaihe, tokaluokkalaisuus, jota seurasi uusi suvi ja joka lopulta muuttui kolmasluokkalaisuudeksi. (Tässä vaiheessa mainittakoon, että lukio on ollut Suomessa luokaton

90-luvun puolestavälistä alkaen. Lukiolainen voi suorittaa opintonsa halua-massaan ajassa, joka vaihtelee kahdesta neljään vuoteen, mutta on yleensä kolme lukuvuotta.)

Abiturienttina elo oli jo vähän toisen-laista, toisaalta vapaampaa, toisaalta vaativampaa. Pakollisia opintoja oli jäl-jellä enää varsin vähän, mutta edessä häämötti varsinainen painekattila kertaa kaksi, syksyn ja kevään ylioppilaskirjoi-tukset. Toki jotkut eturivin nuorista olivat hieroneet tuttavuutta aiheen kanssa jo toisen opiskeluvuoden keväällä.

Jos sinun tähtäimessäsi, uusi ylioppilas, oli lukion päättötodistukseen vaadittavat 150 opintopistettä eikä yhtään enem-pää, olet näiden kolmen vuoden aikana kehittänyt itseäsi teoriassa runsaat 2100 tuntia. Yksi teistä kevään ylioppilaista ahersi opintoja yli 3100 tunnin edestä. Aikamoinen Koskelan Jussi!

Hyvä juhlaväki,
ei siis ole mikään ihme, jos olette näh-neet nuorene kerran jos toisenkin pun-kanpohjalla silmät sikkurassa, naama näkkärillä ja letti lytyssä. Hän on ihan vain - käynyt lukiota.

Ja moni teistä kävi töissäkin vid sidan av studierna. Iltaisin, viikonloppuisin ja lo-milla. Oli maatilantöitä, kaupan ja liikkeen kassalla uurastamista, 4H-yritystä, ren-kaanvaihtoa, soittokeikkaa, harrasteker-hojen vetämistä.

Joko hengästyttää? Nimittäin tässäkään ei ollut vielä kaikki.

Lukio on työmaa, mutta uskomattoman hieno sellainen. Ehkä parhaiten teille ja meille, jotka saamme olla osa tätä lukio-yhteisöä, jäävät mieleen ja muistoihin yhteiset ponnistukset ja yhdessä jaetut kokemukset. Ja mikä määrä meillä on-kaan toimintaa: on nuorten itsenäisyys-juhla, Lucian päivä, joulumyyjäiset, joulu-juhla, wanhojenpäivä, penkinpajaiset,

opintoretki, musikaalinäytös, Jumikkalan haravointi ja kevätjuhla. Jokainen tapah-tuma on hivuttanut teidät lähemmäs omaa lakkiaispäivääänne, sillä ylioppilaak-si voi päästä vain kerran elämässä – ja riemu ylioppilaaksi viidenkymmenen ja timanttiylioppilaaksi kuudenkymmenen vuoden jälkeen.

Noin 490 koulutyöpäivää myöhemmin ja ylioppilaskirjoitukset urakoineina te istutte nyt siinä, ensimmäisellä rivillä. Vähän sydän pamppaillen ja kämmenet hioten. Vilkaistaapa vähän ympärillenne. Suokaa vieruskaverille rohkaiseva hymy. Hänkin on käynyt saman mankelin läpi. Hyvä, te!

Suomen suvi on kaunis. Ja vaikka se on Väinö Linnan sanoin lyhyt, ei se vielä tänään pääty. Juhlimme teitä. Te olette 61. ikäluokka, joka on kirjoittanut yliop-pilaaksi Rantasalmen lukiosta. Toki me opettajat olemme noiden vuosien saa-tossa vaihtuneet, uskokaa tai älkää.

Te asetutte osaksi yli 170-vuotista suo-malaista kansallista instituutiota, sillä niin kauan ylioppilastutkinto on ollut osa meidän suurenmoista koulutusjärjestel-määmme. Olkaamme siitä ylpeitä.

Palataanpa vielä hetkeksi puheen alkuun. Pitää nimittäin oikaista yksi pieni asia. Yksikään ekaluokkalainen ei kaivanut ko-loja pulpettiin saati peittänyt niitä puru-kumilla. Mutta kyllä - uskoisin jokaisen heistä olleen aarteensintäpuuhissa.

Onnea, menestystä ja hyvää loppuelä-mää koko opettajakunnan puolesta!

Te pärjätte kyllä.

*Helena Sutinen-Grosu
Ryhmänohjaaja*

Kursiivilla merkityt kohdat ovat Väinö Linnan teoksesta Täällä Pohjantähden alla 1-2.